

Karácsony Braziliában

Újjabban fajtalansági aggodalmaim voltak. Mert mindenkre rájön az az idő, hogy megboronálja lelkiismeretét. És ilyenkor mindenféle apróbb-nagyobb giz-gazok akadnak a borona fogai közé. A Halál pedig vár és néz a csalit mélyén. A tatai szemet pedig csak viszik-viszik a pokolba.

Hova menjek? Mit csináljak? Hogy valami irányítást kapjak, mely mégis inkább felfelé vezet a fűtetlenebb boldogságok felé. — Elmegyek a Magyar Élet szerkesztőségébe, mondék végre. — Ott szeretik a Hont és meg tudják mondani, hogyan lehetek akkurátus fajiságú magyar.

Vettem nyolc tantuszt és már vitt is a Beszkár-rozogány tájékoztatóbb faji öntudatom felé. A szikrától futó koesi megállt egy nagy ház előtt.

Beléptem a kapun s egy folyosónak a második ajtaján kopogtattam. Kopogtatásomra nem jött válasz. Benyitottam. Mikor beléptem ügyet sem vetettek rám. Mindenki mély munkában volt elmerülve. A befejezett cikkekért már jelentkeztek is a nyomdászinasok. Az egyik munkatárs, aki egy kefelevonatot javíttgatott, észrevett. Kezembe nyomta a korrektúrát és szerénységtől eltikkadt hangon mondta:

— Kegyeskednék véleményt mondani konstruktív nemzetpolitikai cikkemről.

A lenyomatról a következő sorok vittek új elemeket az őszem-tragikumba:

A készülő sajtótörvényhez

— Nagy igazságminiszterünknek alázatos tiszteletemet jelentve —

A magyar génusz új alkotásra nyilatkozik meg nagy igazságügyminiszterünkben, 'kinek méltóságos sógora jószágos keresztanyjában volt szerencsém egy protestáns zsúron a Zrinyi Ilonkához, Rozgonyi Ceciliához méltó magyar nagyasszonyt megismerni. Nekem adatott az a történelminek mondható rendkívüli szerencse, hogy azt a kockacukrot, melyet az igazságügyi államtitkár úrral beszélgetve, kinek jogi tudását és magas igazságérzékét méltán tiszteli egész Európa, leejteni méltóztatott: felvehettem. Természetesen, volt annyi jóneveltségem és keresztény morálon tisztult érzésem, hogy nem tettem kávéjába.

Az itt következő javaslatokban nem én akarok szerénytelenül irányításokat adni a mi jószágos miniszterünk nemzetmentő munkájához. Távol tőlem! Egy ilyen kis porszemtől arcátlanság volna véleményt alkotni olyan dolgokról, mely fölött dicső nagyjaink gondolkoznak. E javaslatok a Honszeretetben szűrődtek le, ebben az izzó, fánátikus és intranszicens magyarságú, turáni miliőben nagyszerű vezéreink hatása alatt, akik, ha nem volnának, Európa sírva kérdezné: — Hol vannak szellemóriásaim? — És még így is csak úgy merjük e javaslatokat a mi Kegyes jó

Urunk szemei elé terjeszteni, mint a magyar nép kenyérnél is égetőbb szükségeit:

1. Csak az lehessen író, akiről az anyja már születése előtt nyolc hónappal bejelentette, hogy íróvá igyekszik szülni. Az ilyen kijelölt egyeden már csecsemő korában olyan szem operációt kell végrehajtani; mely egész életére lehetetlenné teszi, hogy nemzeti létünk tényeit olyan csoportosításban lássa, mely az osztályellenes izgatás, vagy nemzetgyalázás ismérvét kimerítik.

2. Az ilyen író-csecsemő pelenkája minden nap hatóságilag megvizsgálandó. Azok a csecsemők, kiknek pelenkája szélsőségesen élénkszerű: az írástól örökre eltiltassanak.

3. Ezeknek az író-jelölteknek tizennegyedik születésnapjukon be kell jelenteniök: hogy miről akarnak írni életük folyamán. Csak az ekkor bejelentett és ügyészszélig nem kifogásolt témákról szabad írniuk.

4. Az írók kötelesek hetenként kétszer jelentkezni a tisztiorvosoknál. Amelyiket az orvos melankólikus, szangvinikus, vagy kolerikus vérmérsékletűnek talál: csak hivatalosan feladott témákról írhat. Ilyen témák lehetnek pld.:

A jeles főispán.

A kellemes főszolgabíró.

Miért nem éhezik nálunk senki?

Szállasi Ferenc élete és kora a serdültebb ifjúság számára.

A Honszeretet mint a jogásztársadalom egyetemes lelki Tábora. Magyarország, a helyes és egészséges földmegosztás mintaképe.

5. Hogy a velünk barátságban álló Németországot ne sértsük s a belső rendet ne veszélyeztessük: a hatóságok csak a németvérű anyák csecsemőit engedélyezzék írónak.

6. Az eddigi magyar irodalomból az osztály és felekezet ellen izgató vagy nemzetgyalázó művek elkoboztassanak és nyilvánosan hóhér keze által elégettessenek. Például:

Heltai meséi

Katona Bánk Bánja (aljas fráter)

Fazekas Mihály Ludas Matyija

Petőfi összes művei (disznó)

Tompa és Arany megfelelő versei

Br. Eötvös József

Magyarország 1514-ben és a Falu jegyzője c. regényei
(méltatlan arisztokrata és rossz magyar! Éljenek a Festetich és Pálffy-Daun grófok!)

Mikszáth több műve,

Madách: Az ember tragédiája,

Móricz Zsigmond megfelelő művei,

Ady összes költeményei

Juhász Gyula, Tóth Árpád megfelelő művei,

Szabó Dezső összes művei

azzal az engedéllyel, hogy a Magyar Élet néppolitikai okokból belőle nikotekszezett részleteket kiadagolhasson.

7. A nácik, bármily keresztetek, Nemzeti-akarnokok, magyarpártiak, Rákóczi-kurucok stb. esetleg hazafias okokból elkövetett

vétsége vagy bűne azoknak számítassék be büntetés céljából, akik a magyarságot a velük barátságban álló Németország, vagy annyira hű honi németségünk ellen izgatják.

8. A büntető eszközök közé kérjük újból felvenni a spanyol-csizmát, a hármás koronát, a nyújtópadat és a máglyát.

9. Minden írói összefüvetlen a kötelező megnyitó és záró ének a következő legyen:

*Ha a föld Isten kalapja,
Úgy Hazánk bokréta rajta.
Oly szép ország, oly virító,
Szemet, lelket andalító.*

Már mindenkinek rajtam volt a szeme a szerkesztőségi szobában. Mindenkinek mind a négy szeme. A két külső szeme, mely barátságot és tiszteletet mondott. És a két belső szeme, melyek ezt mondták: — Milyen szép honfájdalmas temetést rendeznénk neked. Te leszel a leggusztusosabb, a legkiadósabb hulla Magyarországon.

En kitártam karjaim s hangom a mélyebb források melegével buzgott elő:

— Honnak Szerelmesei! Nemzetes Uraim! Hej, Rákóczi, Bercesényi! Bezerédy! Mondjátok meg nekem *Numi Tárem és Votan* tatak szerelmére, honnan kaphatnék biztos értesülést fajiságom tisztaságának mikénti tényálladékaról.

Az arcokra büszke öröm derült. Hümmér regös, aki a bonyhádi Fleckenstein-Ond törzs utolsó felturánlása volt, ihletve ugrott fel. A forró népszerűségű költő ódáját az Átlényegüléshez minden bajtársi szövetség hivatalos himnuszává fogadta. Az első verszaka e mély történelmi megnyilatkozásnak így szólt:

*Magyar, hogyha nehéz élted,
Magad árjává cseréled.
Befogad a náci bárka;
A pengőnél jobb a márka.*

Most az annunciáció mély ihletével szólt a költő:

— Jer, elviendünk Méhely professzor színe elé!

Velem jött mindenki. Olyan ünnepélyesen vittek, mintha Európai Kupa lettem volna egy football-zsüri kezében. Több kisebb szoba után egy ékesen díszített terembe értünk. A terem közepén egy szumir számolyon a nagy Fajtudó: Méhey professzor ült. Agg fejét feltartotta, szemei szent homállyal merengtek a multba. Jobbkezében egy kötötű volt. Balkezében egy kötötű volt. Jobbtérdén egy tálcaska volt. Baltérdén egy tálcaska volt.

Jobblába előtt a terem betonburkolatán pásztortűz égett. Mellette egy árva tilinkó önmagában tilinkózott. Ballába előtt egy áldozati szent kövön valami zsinórféle. Lehetett volna barna villanyvezeték, öreg alsó elhasznált korca. Ez Emese köldökznóra volt. Erről lógott a magyarság a történelembe. Hümmér regös jobb mutatóujját a bal orrlíkába dugta, bal mutatóujját valahol maga mögött kvártélyozta el. Háromszor meghajolva a tárogatók mélyebb zengésével szólt:

— Szent Tudónk, ó weltberümtér Rassenkenner! Végzet Tudója, vér Tudója, orrcimpák Ismerője, ádamcsutkák Látója: im: egy szerény halandó jött szemeid és tuid ítélete elé.

Az agg Tudós ajkai megreszkettek. Alig hallhatóan szolt:

— Várjatok. Mindjárt visszatérek a regés hajdanukorból. Csak Balambérnak adom vissza a pakli gyufáját.

Nemsokára megrázkódott. És már úgy köldökön szúrt a jobbkezeiben levő tüvel, hogy felkiáltottam. Olyan ügyesen csinálta, hogy egy csepp vérem éppen a jobbtérdén levő tálacskába esett.

Ének-szerű halk mormolással kezébe vette a tálacskát. Körülkötötte Emese köldökszínörjával. Akkor az ősz-táltos felemelkedett, a tálacskát a pásztortűz lángja s a tilinkó tilinkózása felé tartotta. A magyar humusz legmélyéről látszottak jönni szavai:

— Numi Tárem! Hadúr! Tös-Töl-Kinn-Csüng! Banzáj! Heil! Megismered véred?

Lehúnyta szemeit. Perenyi mély hallgatás után különös borzongások futottak át testén. Aztán letette a tálacskát s valami csonton-velőn átriadó ujjongással dobta karjait a levegőbe:

— Uram, elbocsáthatod vén szolgádat!

Akkor rajongó diadalmas kacagással térdrevetette magát clém, átölelte lábszáraimat:

— Fejedelem, királyom, mindig vártam turáni lelkem mélyén e megígért napot! Dicső Vezérem, tudd meg, hogy véredben Árpár apánk, Szent Honalapítónk egy csep vérenek hetvenötezerszáztizennegyed része kereng. Szittyák reménye, Bendegúz gyümölese hájl! Áll Buda, él magyar még!

Úgy nekem estek ünnepelni, hogy kis szobákon, szerkesztőségen, faji megnyilatkozásokon át kiszaladtam az uccára. Hazatérve, halálos fáradtan rogytam a dívánra. Mélyen elaludtam.

Hát éjjél felé csak arra ébredek, hogy a vérem hangosan mondja:

— Honalapító fia, honalapítónak kell lenned.

Beláttam, hogy nem térhetek ki az átöröklés e tüzesebb rohamai előtt. De mert mindig gyakorlati ember voltam s tudtam, hogy csak az a lelkiség ér valamit, amelyik gubát is hoz a konyhára, sőt a szobára is, hogy az előszobát ne is említsem: gondolkodni kezdtem. Ha honalapító vagyok, olyan helyre kell vinnem népemet, ahonnan nem jön vissza. Mert ha visszajön, nem vagyok honalapító. Franciaországból visszajön. Németországból visszajön. Abesszinia sem elég ragadós. Megvan!

A Fidzsi szigetekre vezetem népem! Ott a kannibálok megesszik őket. És akiket megesznek, azok nem jönnek soha vissza.

Mégsem lehet! Hiszen akkor nem honalapító vagyok, hanem: ekszkrementum-alapító. Nem honfoglaló, hanem: perváta-foglaló.

És ekkor jött az isteni sugallat. Elémbe villant egy brazíliai mezőgazdasági ügynökség hirdetése, melyet két évvel ezelőtt láttam s amely a Brazília szállítására élő földmunkás-hús kilójáért 17 = tizenhét fillér átlagárát ígért. — Hont alapítok, hont alapítok! — énkelte a szívem. — Lesz guba, lesz guba! — dúdolták a zsebeim.

Másnap délelőtt dróttalan úton megkötöttem az alkut Braziliával. Hatalmas hajórajjal fog ránk várni Hamburg előtt.

Vettem egy óriási nemzetiszín zászlót és nyomattam egy hatalmas plakátot. A plakáton ez állott:

Magyar testvéreim!

Törpe gazdák, Zsellérek, Földtelenek! Mindenféle szegény Magyarok!

Brazília szent földjén, melyet halálos ágván már nagy ösöm, a honfoglaló Árpád a jövő Magyarországnak nevezett: föld, kenyér, munka, jólét, portorikó szivar vár minden magyarra. Lesz szép termőföldetek, tágas, nagyablakú, többszobás házatok, állataitok. Gyermekeiteknek lesz jó teje, jó levegője, dús tápláléka, iskolája, pénze könyvre, tanulásra. Szép munkás, vidám emberi élet vár ott minden magyarra. Nemcsak jó üzlet számotokra, nemcsak minden érdekeitek parancsa az, hogy oda menjeteek. Hanem: kímélet a Szent Haza, kötelességteljesítés a Törvények irányában. Amíg itt vagytok a megszükkült Hon határai között: unós-úntig alkalmat adtok a titkos bolsevista és destruktív szándékú írónak, hogy úgy csoportosítsanak benneteket, mely csoportosítás az osztály és felekezet elleni izgatás s a nemzetgyalázás tényálladékát kimeríti. Nahát: mit fognak ökelmek csoportosítani, ha ti mind Braziliában lesztok? Így véget vettek minden forradalmi destrukciónak s Magyarország végre végleg a jobboldali keresztény-pogány konstruktív világnézet uralmába kerül. Szállítás olcsó! Éljen a haza. Éljen a katona, a polgár és a paraszt és a hungarizmus gyakorlata!

Kibéreltem egy öreg teherautót. Elejére kitűztem a plakátot és a nemzeti lobogót. Így kezdtem bejárni csonka Honunk tereit és síkjait.

Csodálatos hatása volt megjelenésemnek mindenütt. Tízezerrel szaladtak a parasztok zászlóm alá egész családjukkal. E népvándorlási jelenetek kezdték hitté sűrűsíteni bennem árpádháziaságom eleinte félénk tudatát. Megvettem azt az ócska fehér lovat, mely Nemestördemiceen a tököst szállította be a határról. A falvakban erre ültem és ilyenkor tényleg vereckeik domborodása volt a mellemnek. Hírem szétment egész Európába. Rothermere lord ötezer fontot küldött egy bronzszobrom esetleges költségeire.

Egy hónap múlva három millió ember — férfi, asszony, serdült, gyermek, csecsemő — élén indultam Hamburg felé. A búcsúzás Budapesten felejthetetlen történelmi esemény volt s a világ összes képeslapjai hozták. Ott volt mindenki, aki számít Magyarországon és mindenki, aki nem számít. Az ismeretlen katona sírjához vonult a mérhetetlen menet, élén egy óriási nemzeti zászlón ez a felírás állott:

— *Nem hiában haltál meg.*

En nyalkára meszelt lovamon ültem s egészen tágyilagos az a megállapításom, hogy Árpád késői ivadéka nem vetett homályt a nagy őstre. — Milyen stramm! — sóhajtotta a főpolgármester szobalánya. Pedig annak jelentékeny tapasztalatból szűrődött össze a szakismerete.

Az ünnepséget Zalaváry Schittenhelm Ede Diák hatalmas ódája nyitotta meg. Turán e késői Vátesze, mint maga a megtesztült Történelem dörögte oda a roppant tömegnek:

*Ti, mint Dzsingiszlán hősi mása:
Zúdultok új honfoglalásra,
Zizi, Zuza, Zozo, Zaza!
Az út legyen bármily poros,
Ti mentek! — Künn tágas, benn szoros! —
Kiáltja Anyánk: e Haza.*

*Halál vár rátok vagy kenyér:
A magyar vissza sohse tér!
Büszke Kossuthok legyetek!
Legyen levestek bármily lőre:
Előre csak, mindig előre!
Ezer gond véretek ha issza:
Ti mégsem tértek soha vissza!
Pá! Adjó! Isten veletek!*

Mikor Glattfelder, Hanauer, Schwoy, Hász, Breuer, Rott Nándor és Grosz püspökök megáldották a kivándorlókat, háromszáz zenekar zendítette meg Vörösmarty mély zokogású hitvallását:

*A nagyvilágon e kívül
Nincsen számodra hely.*

Mindenki sírt. Az érsekek és püspökök, az altábornagyok és tábornokok, a fő-, közép- és alpolgármesterek, a miniszterek, minden főfő-urak úgy sírtak, hogy még a felvevő filmgépek is nedvesek lettek tőle. — Szegény kegyelmes és méltóságos urak, csak nehogy megrepedjen az a jóságos könyörülő szívük, — sóhajtották az elszándékozó paraszti népek.

Most a magyar Főváros nagy búcsúja következett. Bayer, Rednarz, Bieber, Bittder, Bolzenhardt, Dorner, Ernst, Friedrich, Frühwirt, Harrer, Heder, Hochenburger, Hufnagel, Hüttl, Kirchner, Kunze, Lampel, Müller, Paulheim, Payr, Schaner, Spur, Staut, Szemann városatyák vonultak a Névtelen Katona sírjához. Egy hosszú fekete ládát hoztak: tizenkét, tizenkét városatya volt a láda mindkét oldalán. Most Czettler Jenő lépett a ládához, felnyitotta. A ládában föld volt, magyar föld. A nagy Titkos Tanácsos hangja sirástól volt nedves, mikor az első rögöket kimarkolta. Szólt:

— Vigyetek magatokkal a Haza szent földjéből egy pár rögöt. Hazát védő, Hazáért harcoló őseitek porából álltak össze. Keverjétek el ottani temetőitek földjébe, hogy a honi föld álmát aludja a messze nyugvó magyar. Hadur menjen veletek!

Száz elülálló paraszt közt szétosztotta a láda tartalmát. Egyetlen zokogás volt az egész Budapest. Egy öreg paraszt könnyezve sóhajtott fel:

— Lám, mégis megértem, hogy földhöz jutunk Magyarországon!

Hamburgban a kikötőben hetekig tartott a kivándorlók le-
mázsálása. A hárommilliókétszázötvenhétezeröttszázhatvanhároni
(3,217.563) paraszt — mindenkit egybevéve — százötvenhétmillió-
öttszázhatvanezeröttszáznyolevanhét kilót — (157,560.587) nyomott.
Ennyivel könnyebbítettem szent Honunk sorsán. Ez, kilónként tí-
zenhét (17) fillér élősúlyt számítva: huszonhatmillióhétszáznyole-
vanötezerkétszázkilencvenkilenc pengő és hetvenkilenc fillért je-
lentett. (26,785.299.79 P.)

A hetvenkilenc fillért átadtam Kasza Sándor bátyámnak, akit
a kivándorlók legfőbb bölcsöknek választottak meg. Huszonkét
évig volt bíró Monostorapátin, értett a kormányzáshoz. Kis be-
széd keretében jeleztem, hogy ez a hetvenkilenc fillér jelképes
kezdett egy leendő általános rokkantalap megvalósítására, mely-
nek kasszáját szívesen fogom kezelni braziliai tartózkodásom alatt.

Tudniillik: én visszatérhettem volna Hamburgból, szerény,
de becsületes nyereségem felvétele után. De honalapító szerepem
stílusjegysége megkívánta, hogy egy időre velük menjek a homá-
lyos sorsú vidékekre. Meg aztán neken szívem van: nem tudtam
azonnal otthagyni azokat, akiknek sorsát egész életükre megalap-
píttam! Már húsz éves voltam, mikor valaki eltaposott előttem
egy svábbogarát. Hónapokig kibuggyant a könnyem, ha vissza-
jött szemembe ez a szörnyű jelenet.

Augusztus végén érkeztünk meg és minden ment, mint a ka-
rikaesapás. Óriási földek vártak ránk a végtelen erdők tisztásain,
melyeket a parasztok potom áron vettek meg, vagy ritkábban:
béreltek. És a rengeteg munkaalkalom ügye is el volt rendezve.
A legtöbb munka bizony nem embernek való baromi robot volt,
de így legalább kész mechanizmust találtak derék parasztjainkban.

A földek ügye s az elhelyezések is, hoztak, ha nem is csurra-
nó, de cseppelő tíz milliócskát a konyhámrá. Mert az irányítás
emberfeletti munkájának úgyszólván önzetlenül dobtam oda ma-
gamat. A parasztok először is templomokat akartak építeni. A
pénzügyi részét ennek is én vállaltam s a jó Isten nem hagyta
jutalmatlanul kegyes fáradozásaim. Aztán egy óriási tisztást,
akkora volt, mint két legnagyobb vármegye együttvéve, lefoglaltam
a magyarság egyetemes temetőjének és elvállaltam a magyar
halál adminisztrálását is. Igazán elmondhatom: a lelke voltam
az egész vállalkozásnak.

A templomok épültek, a munka folyt, a parasztok hullottak.
Kit titkos láz pusztított, kit különös bogár csipett meg, kit fur-
csa víz vagy más ezer lelkődő sünvi halál ragadott torkon. A
nagy Temető-tisztás kezdett kis halmokba domborodni s mind
jobban szaporodtak a magyar felírású fejfák, keresztek, kopjafák.
Mély meghatottságot éreztem, hogy imádott nemzetem nyelvét
is hódítani láttam egy délamerikai rengetegben. Egy halott pa-
raszt után, akár csecsemő, akár gyermek, akár felnőtt, akár hím-
nemű, akár nőnemű volt: öt dollár jövedelmem volt az örök nyu-
galom elintézése körül. Nem nagy pénz, de én is tartom koszorús
költőnk: Arany János örök tisztaságú elvét:

Vágyait ha kevesebbre méri.

Teltek a napok, múltak az emberek.

Nem akarok senkit untatni a halálzápor mindennapos részletes leírásával. December huszonegyedikére, karácsony szombatjára készen voltak a templomok, több mint ötezer. Volt katolikus, görögkatolikus, kálvinista, luteránus templom, még egy unitárius is. És halott volt mind a hárommilliókétszázötvennégyezerötszázhatvanhárom magyar paraszti élet. Az új magyar Haza esendős volt a délamerikai rengetegektől előrvénylő hallgatásában. Az általam alapított Honban nem kellett rendőr, csendőr, folyamőr, honvéd, jáger, utász, huszár stb a rend fentartására. Még kivételes sajtótörvényekre sem volt szükség. Szeretném én azt az elvetemült írótnak látni, aki itt osztály- vagy felekezeti elleni igaztást, vagy nemzetgyalázást tudna előidézni. Csend, nyugalom és a kötelességeit ismerő tisztos polgár kellő magatartása van az egész új magyar Birodalomban.

Olyan szép volt most az egész végtelen tisztás, zsúfolásig telve a sok százezer kis dombbal, fejfákkal, keresztekkel. És minden fejfán és minden kereszten a magyar szó szelid diadala világolt. Ez a braziliai tisztás, nem rég még vad őserdő kúszált zűrzavara: ma a lehatalmasabb magyar nyelvemléktár az öt világrészben! És én valószínűleg meg a magyar kultúra e lehatalmasabb diadalát! Exegi Monumentum, aere perennius!

Az új templomok pedig csak álltak, álltak a halott ország és a hallgató erdők csendjében. Az új harangok nem kondultak, az új orgonák nem zendültek. Hívek és pásztorok együtt vannak az örök Egyházban, ahol nincsen mise, zsoltár, úrvacsora: csak föld, föld, földidé omló emberi szívek s a folyton formáló Élet titkos erői.

Erre a Karácsony-estére roppant karácsonyfát állítottam a Temetőország közepébe. Telerakattam színes gyertyákkal, aranydióval, elámuló szöszke babákkal, ezüst papir lenge hajával. Hadd lássák a föld alá ment parasztok, hogy az úr a Temetőben is úr s nem sajnálja a költséget a szegényektől. A karácsonyfa tővébe díszes jászolt készítettem a Tiszta-Anyával, az ölében fekvő kis Megváltóval, a háromkirállyal s a jászol sugárzása felé ámuló édes-buta állatokkal.

Hatalmas tűznél fejedelmi vacsora készült. Az utolsó Árpád-fi búcsúvacsorája örökre megalapított országától. Pezsgők és világhírű borok áhítatosan várakoztak díszesre öltöztetett üvegekben. Ötven szakácsot, inast, szolgát fogadtam erre az estére. Felhajszoltam a városban egy magyar cigányt, egy rücskös, füstös, üstös képű ösztövére dadét. Bagó Janesinak hívták és ismerte a szárazfa minden lelkét.

Este a hold gályája szélesre bontott ezüst vitorlával indult el a habtalan tengeren. Az éjszaka, mint egy gigászi anya-holló kitárt szárnya: védő, meleg és jóságos volt. A csillagok fénye puhán hullt az alvó erdők fekete lombjaira. A körülálló árva templomok olyan gyermekkrévetegül, olyan ijedt kérdéssel nézték a Hold

és az Éjszaka összevegyült vizében uszó Temetőországra, mintha moundának:

— Bácsi, merre lakik a mi háziurunk, a jó Isten, akinek mi szelíd házai vagyunk? Úgy félünk egyedül, miért nem jön hozzánk lakni?

A tűz diadalmasan lobogott be az éjszakába s megvilágította a magyar honfoglalás történelmi lerögzítését, melyet én készítettem óriási arany betűkkel egy hatalmas mérványtáblára:

Hiszek egy Istenben, hiszek egy halálban,

Hiszek minden magyar elnémulásában.

Hiszek:

hiszek a Temető örök hatalmában.

Ott ültem egyedül az éjszakában és Árpádvilági nehéz pogány tort ültem. A hús lelke, a bor lelke, a tűz lelke átjárt s nagy vigasságok karsú dái roptak táncot bennem. Néztem, néztem új birodalmamat.

Holdon és éjszakán át a kis fejják visszanéztek engem. Olyan szelídek voltak, olyan gyermekien, zavar, félelem nélkül valók. Lám, lám, milyen egyszerűek az élet híres nagy problémái. Csak merészség kell hozzájuk s a kezdeményezés friss szelleme. Századokon át mennyi bolond mozgás, mennyi hűhó és hangos betű történt a magyar paraszt úgynevezett problémája körül. Dózsa György a pátétikus, ponyvaregényes, izzó trónjával és mumusos nagybotú Lőrincével. Aztán századokon át éhenkórász betűragó senkik, akik magukat írónak titulálják, jajgattak össze mindenféle sötét dolgokat a magyar parasztságról. Utóbbi időben már szinte abból éltek ezek az íróféle mitugrárszok, hogy mutogatták kifelé a paraszti állapotokat, csak hogy hasajgassák a szegény uralkodó osztályok szívét Hazánk gyalázásával a külföld előtt. Milyen gyorsan, milyen szépen, milyen gyökeresen elintéztem én ezeréves bajt, mert volt szívem és szemem hozzá. Ezek már soha vissza nem térnek, hogy nyugtalanosság és zavar okai legyenek honunkban. Milyen csendes ez az új Magyarország, milyen nyugodt és nincsenek gondjai. És nemzetgazdasági szempontból is mennyi nehézség van elintézve. Hogy csak egyet mondjak: mennyit kellett szegényeknek verejtékükből villanyra, petróleumra, miligyertyára, faggyúgyertyára, olajmécesre kiadniuk, hogy esti sötétben lássanak egy ideig. Most örök világosság fényesedik nekik s tüdejüket nem nyomja rossz fotogén, rossz kanóc füstje. Most a legelvetemültebb író sem mondhatja őket földnélkülieknek és semmi szükség arra a bűdös szociográfiára, vagy, hogy hívják.

Már közel volt éjfélnél, mikor fehér lovon hírnök jött és pihegve szólt: — Uram, ez a paksaméta cimedre jött. — Átadott egy hatalmas csomagot. Tízezer példány nyomtatvány volt benne: a magyar püspöki kar mély fakadású atyai intelve a parasztokhoz az Egyke ellen. Nekem a Honszeretet jószágos vezetősége küldte meg. Megparancsoltam a szolgának, hogy kössék a példányokat a fejfákra. Hadd lássa a Külföld, hogy a

magyar Szociális Gondosság ide is elér fiaihoz.

Mikor magamhoz ébredtem: a hamvába roskadt parázs fehér karcsu lánya dudolt valami panaszos éneket. Hűvösek és könnyesek voltak a rengeteg fái. Nyugodt és panasztalan a Temető-Kánaán.

Harmadnap reggel ültem hajóra imádott Honom felé. Szívem odaújjongta a hajó alá tarajló haboknak:

*Tied vagyok, tied, Hazám,
E szív, e lélek!*

Az egész ország újjongva várt s a lapok tele voltak dicsőséggel. A hajón a különböző részvénytársaságoktól és bankoktól háromszáztizenöt táviratot kaptam. Megválasztottak igazgatósági tagnak, elnöknek s más eféle jutányos dolognak. A Pesti Napló százezer pengőt ajánlott fel érdemeim közléséért. A német nemzeti szocializmus egyik magyarországi vezére: Szálasy meghívott Társ-Egyetlen-Fejnek annak a három tájékozatlan kefekötőnek az élére, kik szívvel-lélekkel csatlakoztak hozzá. A Honszeretet és a TESz aranyáblára vésve küldték meg nekem Czettler Jenőnek egy cikkét, mely a belső telepítésre vonatkozólag igen schitten-helmi aranygondolatokat tartalmazott.

Hazaérkezésem nem is örömmünnepe, hanem valóságos delirium volt. Hetvenöt footballmeccset, száztíz boxversenyt, ötezer ping-pong küzdelmet, ötszáz vízipóló harcot rendeztek a tiszteletemre. Kultúránk nagy Minisztere százket jeles bajnokot húzott ki a vízből.

Dicsőségem úgy harapott szét az országban, mint tűz az őszi fűvön. Tegnap vettem a hírt, hogy jelöltek a Nobel-alapítvány népgondozási díjára. A Turul ma este fog diszdominusznak választani.

A Méhely professzor megállapítása sem maradt következmények nélkül. Engelmeyer-Ekés György derék kéményseprő egy reggel olyan fejfájással ébredt, hogy Egyetlen Fejnek érezte magát és pártot alapított. A párt belőle, a kiflikihordó Brandenstein Mukiból és a gyengeelméjű Ropogós Feriből áll, aki a párt ártatlansági hátterét jelenti. Mint utolsó árpádházit jelöltek a magyar trónra az Éltető József kocsmájában három hosszúlépés megívása után. Már elhatározták, hogy angol fontokat hamisítanak a győzelem finanszírozására. Engelmeyer lesz a diktátor, Brandenstein a gazdasági miniszter, Ferit a kultúra vezéri székébe szánták.

De nekem nem kell a korona s a világ egyéb hívságai. Nekem az üzlet kell, a forró emberüzlet, mely egyesíti magában a vadász kalandját és a sas lecsapását az élő húsrá. Egy nemzetközi hatalmas lánykereskedelmi tröszt, mely az egész világot behálózza, felkínálta nekem a vezéri széket óriási részesedéssel. Ebben van fantázia, van szív, van kockavetés. Egy pár hónap múlva Buenos Airesben fogok kikötni szomorú szemű szép lányokkal.

Új történelmi lépésem előtt még kívántam látni az országot: azokat a síkokat, dombokat, falvakat és tanyákat, melyeket én egy

ezeréves problémától könnyebbítettem meg. Levegőbe dugott félkarral, barna-ingesen, horogkeresztes lobogóval mindenütt derék hazai németjeink fogadtak, új vidám telepítései a velük újból benépesült Hazának. A hála és öröm csak úgy csordult belőlük felém. Országos bankettet rendeztek tiszteletemre. Az egész Csonkaországot körülrakták asztalokkal, hosszú padokkal s minden új falu, az egész ország ott ült e temérdek asztalnál. Három napig folyt az étel, az ital, a tószt, a srammli zene. És mikor végre én állottam fel: szerény, de lelkes szavakban köszöntem meg a bár megérdemelt, de mégis túlhabzó ünneplést. Szavaim után felállott a végtelen asztal mellett mindenki, felállott az egész ország. És mint egybeszakadott Niagaraék világteremtéses zuhogása: felzúgott minden ajakon a Horst Wessel. Az ének omlott, mint lejtőre földrengetett tenger irtózatossá görgetege s harsogó hullámaival bezuhogta az egész Csonkaországot. Kicsapott Erdélyre, a Felvidékre, a Délvidékre, Nyugatmagyarországra. Elzúzó hullámai elborították a síkokat, hegyeket, temetőket, templomokat, minden magyarokat és ezer év minden akaratát, minden sirását és minden dalát.

(Szabó Dezső füzetek, Ludas Mátyás kiadás, Budapest)

A türelemről

Türelem te a birkák s a
Szamarak dicsó erénye,
Tégedet tanuljalak meg?
Menj a pokol fenekére!

Hogyha mint koldús járod be
A földet s kérsz menedéket:
Kérj akárhol, csak ne tőlem,
Szívem nem fogad be téged.

S ha bejárod, mint hódító.
Diadallal a világot:
Lesz egy szikla, s ez szívem lesz,
Melyre nevedet nem vágod.

Türelem, kicsépett szalma.
Melyet a bárgyú világnak
Telt kalászhokként árulnak,
Kik magodból jóllakának:

Te üres fazék, melyből a
Macska a tejfölt kiette.
S a szakácsné most szájtátva,
Fejcsóválva áll mellette.

Türelem te... nem tudom, mi?
Mint gyűlöllek, mint utállok!
Mert ahol van kezdeted, ott
Vége van a boldogságnak.

Oh a föld boldog lehetne.
Hogyha rajta te nem volnál,
S míg te rajta léssz, mindaddig
Megmaradunk a nyomornál.

El veled, te élet átka,
El veled, le a pokolba!
Nyeljen el, ki rút pofádat
Ere a szép földre toltá.

Petőfi Sándor